

יהי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

מענה לכל אלו שמתפלאים ונבהלים מכך
שמרעישים שכל יהודי צריך לעשות
ולפעול שהגאולה תבוא תיכף ומיד ממש

ראה עמוד 3

ערב שבת קודש פ' קדושים, בדר"ח א"ר
ה' תהא שנת סגולות גדולות

תסד

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש
לכ"ק אדמו"ר שליט"א
מלך המשיח

לעילוי נשמת

הו"ח ר' שמואל פסח ב"ר יעקב דוד ע"ה
נפטר ביום ג' תשרי - צום גדלי' ה'תשנ"ה
וזוגתו האשה החשובה מרת פריידל חדוה
ב"ר זאב וואלף ע"ה

נפטרה ביום ד' אדר שני ה'תשנ"ה

פיס

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י חתנם ובתם

הרה"ת ר' שניאור זלמן הלוי וזוגתו מרת אסתר שיינדל
ומשפחתם שיחיו שגלוב

בחסות:

'קרן המיליון'

שע"י 'מרכז חב"ד העולמי לקבלת פני משיח'

ב"ה

3 דבר מלכות

העולם מסייע להבאת הגאולה / משיחת ש"פ אחרי-קדושים ה'תנש"א

7 זמן הגאולה

נשיא דורנו פקד על כאו"א "לא תעמוד על דם רעך!" / פרשת השבוע באור הגאולה

12 וילחום מלחמת ה' - וינצח

אוי-ואבוי לכזו "עצמאות" / שיחות בעניני שלימות העם והארץ

13 "בזכות נשים צדקניות"

השותפות בין הקב"ה להורים / תפקידן של הנשים בהבאת הגאולה

14 כתי"ק - פרסום ראשון

פתיחין בדבר מלכות - א ווארט פון א רבי'ן / צילום מהגהת הרבי על שיחת ליל ב' אייר ה'שי"ת

מערכת "יחי המלך"

במסגרת: "מטה משיח" שע"י "אגודת חסידי חב"ד" באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אד"ש מה"מ יוצא-לאור על-ידי: תלמידי ה"קבוצה", "חיילי בית דוד", ישיבת תות"ל המרכזית, "בית משיח" 770 סניף ארה"ב: 383 Kingston Ave. #38, Brooklyn, NY 11213 • טלפון: 267-1757 (347) סניף ארץ הקודש: ת.ד. 966 קרית-שמואל, מיקוד 26109 • טלפקס: 871-5770 (04) דואר אלקטרוני: yeh_@netvision.net.il • אינטרנט: http://www.moshiach.net/blind

בה ר"ד שד"ר בלייל ב' אייר יום הולדת כ"ק אדמו"ר מהר"ם זצוקללה"ה

בג"מ ז"ע, הש"ת.

ב"ה ר"ד שד"ר בלייל ב' אייר יום הולדת כ"ק אדמו"ר מהר"ם זצוקללה"ה

פתיחין במלך המלכות, ופי' כ"ק אדמו"ר הכ"ס, שזה קאי אויף א זיגערס פון א רבי'ן, ונכר אשר א' שאל אצלו ע"י פקדי' על מ'ס בהמאמר דפסא אשר בני' בעני' יע"ס הי"ו במדר', צבאל' זמנלה צבא על כבד הוא ענין חס"ג, אשר לא שינו כסס לכונם ולבושם, וטאל ע"ז כמה דאי' במדרש הללו עובדי ע"ז והללו כו', וכן פסוק מהרש"ט מנבא שתי' להם ספקות באמונה, ופי' להם הדיו דב"ג, וב"ג אין מותרים ענין הטיהוה, ולהיות שישראל קודם מ'ם הי' להם הדיו דב"ג, וב"ג אין מותרים על השיהוה ל'ן זה חס"ק, אך בפני' הענין אטאל כו', שיהי' קיימ-בל-היורה כהל' יד-עלה-שמה' אלע צ"ל דבדושי הי' שום אמונה שלימה, עתה' הללו למדתי בלי סו"ן וכיס מנר אמונתם בה', צ"א שגמל להם מה' ז פנ' חס"א במבצר בתניא, וסימ' בטרק פנ' נכנס מ' לכ"ק אדמו"ר הצ"צ ורחאנ'ו-על-כ"ס לו ספקות באמונה וטאל לו כ"ק אדמו"ר הנ"צ וזאס הארם דאס דירן וענה א"ן בין דורך א חס"ק, וענה לו הע"צ אי'ן דורך נוס', ובדונכא כזאח הי' בני' בעני' אדמו"ר א"ן בין דורך א חס"ק, וענה לו הע"צ אי'ן תב"א/הנדפסת בקונטרס ל"ג בעומר דהא' כהא' אדמו"ר ב' בעומר הוא תפארת שבחפדת. והפי' בזה הוא כי יש סדר בחס"ק, סלקתה למעלה הראשון הוא בלי שבמל', יום שני הוא יסוד שבמל', כו', ואז לפי התבונן הנה ל"ג בעומר הוא חפ' בהתפארת. ב"ה

פותחין בדבר מלכות

א וואָרט פֿון אַ רבי'ן

בקשר עם מוצאי שבת זו – ב' אייר, הבאנו צילום נדיר ומיוחד (מוקטן) מהגהת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על שיחת ליל ב' אייר ה'ש"ת (נדפסה ב"שיחות קודש" ה'ש"ת (הוצאת תשנ"ח) ע' 33 ואילך)

להלן פענוח הצילום (הכתי"ק בא בהדגשה):

פותחין בדבר מלכות, ופי' כ"ק אדמו"ר הכ"מ (שיחת ל"ג בעומר תש"ח) שזה קאי אויף א וואָרט פֿון אַ רבי'ן, ואמר אשר א' שאל אצלו – ע"י מכתב – על מ"ש בהמאמר דפסח אשר בני" בעת יצי"מ היו במדרי' צבא, ומעלת צבא על עבד הוא ענין המס"נ, אשר לא שינו שמם לשונם ולבושם, ושאל ע"ז ממה דאי' במדרש הללו עובדי ע"ז והללו כו', וכן מעוד מדרשים מוכח שהי' להם ספיקות באמונה, ועפ"י פשוט הי' אפ"ל שכוונת המדרש הוא ענין השיתוף, ולהיות ישראל קודם מ"ת הי' להם הדין דב"נ, וב"נ אין מזהירים על השיתוף (וכמ"ש בסה"צ להצ"צ מצות אחדות ה') ולכן זה הספיק,

אך בפנימיות הענין אא"ל כן, שהרי איך משבחם שלא שינו שמם כו' במס"נ ובה בשעה שתפו ש"ש כו' וקוראם צבא כו'. אלא צ"ל דבדאי הי' להם אמונה שלימה, וראי' מוכחת שהרי הלכו במדבר בלי מזון ומים מצד אמונתם בה', אלא שנפל להם מח"ז מצד הסט"א כמבואר בתניא.

וסיפר דוגמא, פעם נכנס א' לכ"ק אדמו"ר הצ"צ והתאונן על שנופלים לו ספיקות באמונה, ושאל כ"ק אדמו"ר הצ"צ וואָס האָרט דאָס דיר? וענה רבי איך בין דאָך אַ איד, וענה לו הצ"צ איז דאָך גוט, ובדוגמא כזאת היו בני" בעת יצי"מ.

אח"כ אמר אשר אי' בשיחת ל"ג בעומר תש"א (הנדפסת בקונ' ל"ג בעומר דהאי שתא) אשר ל"ג בעומר הוא תפארת שבת"ת, והפי' בזה הוא כי יש סדר בספה"ע מלמטה למעלה יום הראשון הוא מל' שבמל', יום שני הוא יסוד שבמל' כו', ואז לפי החשבון הנה ל"ג בעומר הוא תפארת שבתפארת, והיום (ב' אייר) הוא הוד שבהוד [ראה הביאור בזה בשיחור"ק שם].

העולם מסייע להבאת הגאולה

החל ממדינה זו, שמסייעת לבנ"י להגיע לגאולה פנימית בעבודתם, עד – שיעשו את העבודה שתביא את הגאולה כפשוטה, ואז המלכות גם תסייע לבנ"י לשוב לארץ ישראל • גם במדינה ההיא מרשים ליהודים לקיים תומ"צ ומתירים לצאת משם, ואדרבה – הם גם מסייעים לבנ"י לנסוע לארץ הקודש, מעין הכנה להסיוע דאוה"ע לבנ"י שיצאו מהגלות וללכת לאה"ק בגאולה האמיתית והשלימה • קטעים משיחת ש"פ אחרי-קדושים ה'תנש"א – מוגה, תרגום מאידית*

א. [. .] ע"פ האמור לעיל מוצאים כמה לימודים בנוגע לעבודת בני" להביא את הגאולה, והאופן שצריכים להתכונן לגאולה – בעמדנו עכשיו ממש בסוף זמן הגלות, "גולה", וארוזים סמוך ממש ("אָט אָט") להגאולה.

קודם כל – ישנו מענה לכל אלו שמתפלאים ונבהלים מכך שמרעישים ("מ'שטורעמ'ט") שכל יהודי צריך לעשות ולפעול שהגאולה תבוא תיכף ומיד ממש (ובהיותם אנשים "פתוחים", מבטאים הם בדיבור את פליאתם ודאגתם): כאשר משיח יבוא מיד, מה יח' – שואלים הם – עם כל הפעולות והעניינים שהם פעלו במשך כו"כ שנים בגלות: העסקים שהם הקימו, הרכוש והנכסים שהם צברו, החברים והקשרים, הן בין בני" והן בין אוה"ע, שהם יצרו (ובפרט עסקני ציבור), ועוד כיו"ב?!

המענה על זה הוא, שאין מה לפחד, כיון שגאולה אין הפירוש שבטל כל "מנהגו של עולם", הדברים הטובים שנפעלו (ע"פ תורה) ובמילא אין מה לדאוג אודות הפעולות – אפילו בעניני רשות – שפעלו (ע"פ תורה) בזמן הגלות. ואדרבה: מזה ישנה הוראה – שכל בעל עסק וכיו"ב צריך לחפש דרכים כיצד לגלות בעניני העסק וכו' שלו "כבודו" של הקב"ה, ולנצל את עסקיו ונכסיו וקשריו – להוסיף בתורה ומצוות.

ומזה מובן גם ההוראה לאידך גיסא – לאלו שחושבים שתוכן העבודה דגאולה הוא שלא יהי' קשר ולשולל ל"מנהגו של עולם" – דאדרבה: הגאולה תלוי' דוקא ב"מעשינו ועבודתינו" בזמן הגלות, ולכן צריך להיות "הסתכל בשלשה דברים": העבודה להביא את הגאולה צריכה להתבסס ב"שרית עם אלקים

(* התרגום הוגה ותוקן מחדש ע"י המו"ל.)

השותפות בין הקב"ה להורים

נשי ישראל הצדקניות שלא התחשבו בגזירת פרעה וקיימו את הציווי ד"פרו ורבו" ללא כל חשבונות – השתדלו גם לחנך את ילדיהם ברוח היהדות, כך שבצאתם ממצרים היו הילדים אלו שהכירו את הקב"ה לראשונה, כמארז"ל² ש"הם הכירוהו תחילה" – ילדי ישראל שנתחנכו ברוח היהדות, ללא כל התחשבות בקשיי הגלות. אח"כ, בשעת מ"ת, ניתנה התורה לכל בני בזכותם של ילדים אלו – כאשר בני אמרו "בנינו ערבים בעדינו"³.

וכאמור – כל זה נפעל כתוצאה מהחינוך שקיבלו מאימותיהם, נשי ישראל הצדקניות – כפי שרואים בפועל שבשנותיו הראשונות של הילד, עיקר חינוכו ניתן לו ע"י האם, ורק כאשר הילד מתבגר יותר, משתתף גם האב בחינוך הילד.

וזהו ההוראה לנשי ישראל בדורנו זה – שהן צריכות להשתדל להעניק לילדיהן חינוך יהודי אמיתי, מיוסד על אהבת ה' ויראת ה', ולא לחסוך בשום השתדלות ומאמץ כדי שחינוך הילדים יהי באופן הטוב ביותר, היינו, לא להסתפק בחינוך ע"ד המיצוע, כי אם להשתדל להשיג את החינוך הטוב ביותר, כדרכם של הורים שמשתדלים להעניק לילדיהם את הטוב ביותר. ואם כן הוא בדברים גשמיים הקשורים עם הגוף הגשמי, הרי עאכ"כ שכן צריך להיות בדברים רוחניים, הקשורים עם הנשמה, "חלק אלקה ממעל ממש"⁴.

וגם כאשר החינוך היותר טוב כרוך עם הוצאה גדולה יותר מאשר חינוך ע"ד המיצוע, אין זו סיבה לחסוך בהוצאות ולמנוע ח"ו את ההטבה בחינוך, כי – הכסף שישתמשו בו עבור חינוך הבנים והבנות נותן **הקב"ה** להורים בתור "פקדון", כדי שישתמשו בו עבור חינוך הבנים והבנות בדרך התורה ומצוותי'.

וכאשר ההורים ממלאים את תפקידם לחנך את ילדיהם בדרך התורה ומצוותי' – אין נותן להם הקב"ה את כל המצטרך בעניינים גשמיים, פרנסה בהרחבה, וכיו"ב.

בסגנון אחר: "שלשה שותפים באדם – אביו ואמו והקב"ה"⁵. וחלוקת השותפות היא באופן שהעניינים הרוחניים של ילד (חינוכו) הם תחת אחריותם של אביו ואמו, כלומר, שקב"ה הפקיד בידם "פקדון" יקר ביותר – "חלק אלקה ממעל ממש", מתוך תקוה שימלאו את תפקידם לדאוג שנשמתו של הילד תאיר אצלו בגלוי, כך שיהי ניכר בו הענין ד"ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש"⁶; ואילו העניינים הגשמיים של הילד – לזוננו ולפרנסו, לדאוג לבריאותו, וכיו"ב – הם תחת אחריותו של הקב"ה. ולכן, כאשר ההורים ממלאים את חלקם בשותפות זו באופן המתאים (ע"י חינוך בדרך התורה ומצוותי'), הרי גם הקב"ה ממלא את חלקו בשותפות באופן המתאים (פרנסה, בריאות, וכיו"ב).

(משיחת כ"ה אייר ה'תשמ"ג, לנשי ובנות חב"ד – בלתי מוגה)

(4) ראה תניא רפ"ב.

(5) נדה לא, א. ו.ש"ו.

(6) יתרו יט, ו.

(1) בראשית א, ח.

(2) סוטה יא, ב.

(3) ד. וראה תנחומא ר"פ ויגש.

ועם אנשים ותוכל", לעשות דירה בתחתונים, ולהכין את העולם להגאולה – אמנם באופן ד"שרית עם אלקים ועם אנשים", להלחם עם ההעלם והסתור דעולם, אבל באופן ד"ותוכל", "מלכותו ברצון קבלו עליהם".

החל מחלקו בעולם, ע"י הוספה בקיום המצוות, בדברים גשמיים, כולל ובמיוחד – מצות הצדקה ("עיקר המצות מעשיות"), שלוקח מהגשמיים שלו ומהעשירות שלו (שבירכו הקב"ה) ומסייע לשני, שגם אצל הזולת יהי' מזון ולבושים, באופן ד"לכבוד ולתפארת", בהתאם ל"ממלכת כהנים", ועד"ז מסייע הוא למוסדות תורה וצדקה וכיו"ב.

וכן הוא גם בעבודתו בענייני רשות שלו – עושה זאת באופן ד"כל מעשיך יהיו לשם שמים"¹ ו"בכל דרכיך דעהו"².

ועוד וגם זה עיקר – ע"י הפצת התורה והיהדות, והפצת המעיינות חוצה. כולל ובמיוחד – לעורר יהודים בכל העולם כולו, שיוסיפו עוד יותר בלימוד התורה וקיום המצוות,

וכן גם לפרסם ולגלות בכל העולם כולו "אלופו של עולם", כולל – ע"י השפעה על אוה"ע בנוגע לקיום שבע מצוות בני נח³, והכנתם ל"היתה לה' המלוכה"⁴.

ב. ע"פ הנ"ל ש"גאולה" מגביהה את ענייני הגלות עצמם (ע"י העשי' מהם עצמם דירה בתחתונים), עד שדוקא העבודה בגלות מביאה את הגאולה, הרי מובן, שענייני העולם עצמו ואוה"ע עצמם (גם בזמן הגלות)

מסייעים (באמת) לעבודה דהבאת הגאולה (כנ"ל).

ויש לומר, שבעמדנו בסוף זמן הגלות, סמוך להגאולה – בא הסיוע בגלוי יותר.

וכפי שרואים בדורות האחרונים במיוחד, ויתירה מזה – בזמן האחרון, ובפרט בימים האחרונים ממש:

בדורות שלפני זה גרו (רוב) בני במדינות שבהן היו מניעות ועיכובים וכו' (לא תקום פעמיים⁵) לעבודת ה' בכלל.

משא"כ בדורות האחרונים – גרים (רוב) בני במדינות שבהם מושלת מלכות של חסד, החל ממדינה זו (שבה נמצאים רוב מנין ובנין דבני'), שמסייעת לבני' להגיע לגאולה פנימית בעבודתם, עד – שיעשו את העבודה שתביא את הגאולה כפשוטה, ואז המלכות (של חסד) גם תסייע לבני' לשוב לארץ ישראל (בלשון הכתוב⁶: והביאו את כל אחיכם גו').

ובשנה האחרונה רואים איך שיחם זה לבני' התפשט במדינות נוספות, עד גם במדינה ההיא, שבה היו (עד לאחרונה) הגבלות בנוגע לחירות בני' בעבודתם בתומ"צ וגם בנוגע ליציאתם ממדינה ההיא – וכעת נתהפך יחסם, שמרשים ליהודים לקיים תומ"צ ומתירים לצאת משם (ללא ההגבלות שהיו פעם), ואדרבה – הם גם מסייעים לבני' לנסוע לארץ הקודש. מעין הכנה להסיוע דאוה"ע לבני' שיצאו מהגלות וללכת לארץ הקודש בגאולה האמיתית והשלמה.

ג. נוסף על הסיוע הישר דאוה"ע לבני' – ישנם גם עניינים שבהם רואים איך שאוה"ע

(5) ל' הכתוב – נחום א, ט. וראה לקו"ש חכ"ג ע' 306 הערה 55.

(6) ישע' סו, כ.

(1) אבות פ"ב מ"ב. וראה רמב"ם הל' דעות ספ"ג. טושו"ע או"ח סרל"א.

(2) משלי ג, ו. וראה רמב"ם וטושו"ע שם.

(3) כפס"ד הרמב"ם הל' מלכים פ"ח ה"י.

(4) עובדי' בסופו.

אוי-ואבוי לכזו "עצמאות"

[. .] למעמד ומצב זה קוראים "עצמאות" – בזמן שזוהי גלות גדולה עוד יותר מהגלות שבה היה נמצא יהודי עני, רחמנא-ליצלן, בישוב קטן ברוסיה או בפולין:

אותו יהודי רעד מגוי, על-אחת-כמה-וכמה מגוי שהיו לו "כפתורים" (כפי שקראו לזה אז) – אבל לפחד הזה היתה סיבה, כי אם היה עולה ברצון הגוי לתת לו מכה לא היה מי שיעצור בעדו.

אבל כעת, מזמינים את הגוי שיבוא ליהודים ויהיה שם 'בעל-הבית', ושם 'תווכחו' איתו, ויאמרו לו: אמנם "אחינו אתה", אתה איש צדק ויושר וטענתך מוצדקת, אבל אין ברירה, אתה הרי מוכרח להבטיח משהו וכו' – אז לכל-הפחות תן חיוך... ויתירה מזו: תבטא בדיבור שאתה מרוצה. ותובעים ממך יתירה מזו: תיתן נשק למדינות שמסביב וליהודים תיתן לכל-הפחות שליש מזה!

(תרגום חפשי משיחת ל"ג בעומר ה'תשל"ח - בלתי מוגה)

. . אז – בני ישראל היו במדבר, ושם היה להם את כל העניינים, ולכן טענו המרגלים שעדיף להשאר שם ולא להכנס לארץ.

אבל **כיום** – ה' מסר את ארץ ישראל ליהודים, והיהודים נמצאים שם בפועל [לא חס-שולום באופן של "עצמאות", כפי שישנם הרוצים לקרוא לזה כך – אוי-ואבוי לכזו "עצמאות": אף פעם לא היו תלויים כל כך בעזרה שמקבלים מאומות-העולם, כפי שהמצב [עתה].

(תרגום חפשי משיחת ש"פ שלח ה'תש"ח - בלתי מוגה)

כפי שרואים זאת עתה, שמה שטוענים שישנה 'עצמאות' – שזהו חופש, יכולים לעשות מה שרוצים, רואים עתה במוחש שאף פעם עוד לא הי' כזה מצב שתלויים בגויים כמו עכשיו; שלמצב זה הובילו אלו שטוענים שהם עצמאיים – על-ידי ההנהגה שלהם לרדוף אחרי גויים – שרחמנא-ליצלן תלויים לגמרי בגויים, ולא יכולים להתנהג אחרת מכפי שהגוי רוצה.

(תרגום חפשי משיחת ש"פ אמור, י"ט אייר ה'תשל"ד - בלתי מוגה)

בעצמם עושים פעולות של טוב וחסד, שמגלים עוד יותר שיש בעה"ב לבירה זו⁷, כהכנה ל"היתה לה' המלוכה" בגאולה האמיתית והשלימה,

לא כפי שהי' פעם, שדוקא עם ישראל (אע"פ ש"אתם המעט מכל העמים"⁸), השלים בפועל את הכוונה דדירה בתחתונים, ואחדות ממלכות אוה"ע התנהגו באופן אכזרי אחת אל השנית, והתעסקו בעיקר בתועלת עצמן, או בכיבוש מדינות אחרות וכיו"ב.

מהעניינים הגלויים שנתוספו בימים אלו ממש שבהם רואים איך שהעולם ואוה"ע מתכוננים ומסייעים בדרך לגאולה – ע"י ענין הצדקה והחינוך, שני יסודות עיקריים בישובו של עולם, "לשבת יצרה"⁹:

ידוע ומפורסם (בכל המכתבי-עת) אודות המאורעות בימים האחרונים – שמדינה זו (המיוסדת על צדקה וחסד, כידוע) ניצלה את חוזק כחה לסייע ולהציל אנשים במקום רחוק בעולם (הרחק ממדינה זו), אע"פ שע"ז לא באה תועלת ישרה לתושבי מדינה זו:

מדינה זו שלחה ריבוי אנשים ואנשי חיל מצבאה לסייע לפליטים במקומות ההם, ביחד עם מזון ובגדים ורפואות. במקום להשתמש באוירונים לענייני כיבוש, ובמקום להשתמש במזון ובגדים עבור אזרחי מדינה זו – משתמשים בהם להציל אנשים אומללים, ובפרט ילדים קטנים, מקור, עד מהיפך החיים. ובזה רואים את הרחמנות דתושבי מדינה זו: כאשר הם שמעו וראו איך אנשים סובלים – הגם שאין הם קרוביהם, ואף-פעם לא היתה להם שייכות עמם – התעוררה המדינה

(7) ראה ב"ר רפל"ט.

(8) ואתחנן ז, ז.

(9) ישעי' מה, יח.

לסייע להם. בהתאם לשיטה דמדינה זו בענייני צדקה, שמסייעים לאנשים בכל העולם כולו, ואין מחכים אפילו לבקשת עזרה.

עד"ז ידוע גם שבימים האחרונים יצא מנהיג מדינה זו בהכרזה והוראה מפורטת בנוגע לחינוך הנוער. בהתאם לזה שבתחלת נשיאותו הכריז ששאיפתו היא להזכר כ"עדזוקיישען (חינוך) פרעזידענט", בגלל הפעולות והשינויים הגדולים לטוב שהוא ינהיג בכדי לחזק את החינוך במדינה זו.

החידוש במאורעות האחרונים (בין היתר) מובנת בפשטות: הגם שאצל בני"א אין זה חידוש, כיון שאצלם תמיד היתה ההנהגה ע"פ התומ"צ, בענין הצדקה וחינוך וכו' – הרי זה מגלה עוד יותר איך שיש בעה"ב לבירה זו, שזהו היסוד האמיתי לצדקה וחינוך [וכמדובר כמ"פ, שהצלחה אמיתית בחינוך תלוי' בידיעה והכרה של הילד בבורא עולם ומנהיגו].

וכל זה הוא – נוסף על עוד כמה עניינים שקורים בהשגחה פרטית מדי יום ביום, הן בנוגע להכלל והן בנוגע לכל אחד ואחד בענייני הפרטיים – והכוונה בזה היא, שזה יגלה עוד יותר איך שהעולם מסייע לעשות דירה בתחתונים ולהביא את הגאולה,

[כולל – שבשבוץ האחרון מצאו בפניה נידחת בעולם אבנים טובות ומרגליות, ע"י ברכתו של הקב"ה [בדוגמת 'הנשואם הביאו את אבני השהם ואת אבני המילואים לאפוד ולחושן'¹⁰ (עבור בגדי הכהונה), שהעניינים הביאום¹¹], והכוונה בזה היא – שמנצלים זאת לקישוטי כלה, להוסיף בצדקה, כנ"ל].

ד. המסקנא מהאמור לעיל בנוגע לפועל:

הגאולה באה דוקא ע"י העבודה בגלות,

(10) ויקהל לה, כז.

(11) ת"י עה"פ.

דגילוי אלופו של עולם ב"גולה", כך שדור זה, דור האחרון בגלות, יהי' הדור הראשון והגאולה.

והקב"ה עוזר שרואים במאורעות האחרונים בעולם איך העולם בעצמו מסייע ומוביל לגאולה.

ובפשטות פירוש הדבר הוא – כנ"ל – שכל יהודי צריך להוסיף ב"מעשינו ועבודתנו" בכלל שמביאים את הגאולה, כולל ובמיוחד – כמדובר בהתוועדות שלפנ"ז – בלימוד התורה בענייני גאולה, בתושב"כ (ש"כ כל הספרים מלאים בדבר זה¹²), ותושבע"פ, משנה וגמרא ומדרשים וכו'.

ובזה גופא – צריכים להוסיף ע"פ ההוראה דפסח שני, 'ס'איז ניטא קיין פארפאלן¹³ (אין אף פעם מקרה אבוד) – לעשות חשבון צדק אם תקנו והשלימו את העבודה בעבר כדבעי, או שיכולים עוד להוסיף בזה; ויש בזה את ההוראה ונתנית כח, שאפילו אם הי' חסר

12) ויש לומר הדיוק ב"מלאים" (ש"מלא" ע"פ תורה פירושו – שמלא כולו), שגם הפסוקים ב"כל הספרים" שאינם מדברים (בגלוי) בענייני גאולה, או אפילו שתוכנם הפכי (לכאורה) מעניני הגאולה – הרי, לאמיתתו של דבר, תוכנם האמיתי הוא "דבר זה" – ענין הגאולה. ועי' עיון והעמקה בפירוש פסוקים אלו (במפרשים וכו') נראה בגלוי ש"כל הספרים מלאים בדבר זה". ויומתק ע"פ המבואר לעיל, שפנימיות ענין הגלות ("גולה") הוא ענין הגאולה, אלא שמגלים זה ע"י גילוי האל"ף אלופו של עולם בגלות, שעני"ז נעשה "גולה" – "גאולה".

13) "היום יום" יד אייר, פסח שני. ס' השיחות

משהו הרי אף פעם אין מקרה אבוד ויכולים **תמיד לתקן.**

ועוד ועיקר – שיתגלו ויתקנו כל העניינים שנראים שהם אבדו, או שאמנם נאבדו בגלות, כולל – אבדו למעליותא (בהיותם למעלה מגדר גילוי) – גילוי הקץ ש"לבא לפומא לא גליא"¹⁴, ומשיח צדקנו, שבא "בהיסח הדעת"¹⁵ (כי אם במציאה), שנאמר "מצאתי דוד עבדי"¹⁶ (במזמור פ"ט בתהלים¹⁷), וזה מתגלה במזמור צדי"ק¹⁸ – "ויהי נועם ה' אלקינו עלינו ומעשה ידיו כוננה עלינו ומעשה ידיו כוננהו"¹⁹, בבית המקדש השלישי, בגאולה האמיתית והשלימה, גאולת כל בני", "בנערינו ובקנינו גו' בבנינו ובבנותינו".

תש"א ע' 115.

14) ז"ח בראשית ח, א. מדרש תהלים ט, ב. וראה גם סנהדרין צט, א.

15) סנהדרין צו, סע"א.

16) ראה ב"ד פכ"ט, ג.

17) פסוק כא.

18) ולהעיר שבאות "פ"ף בו נגאלו אבותינו ממצרים שנאמר (שמות ג, טז) פקד פקדתי אתכם [ולהעיר שמה שהי' בו פ' כשגאל את ישראל ממצרים], צ"ץ בו עתיד הקב"ה לגאול את ישראל ולומר להם צמח צמחתי לכם שנאמר (זכרי' ו, יב) איש צמח שמו ומתחתיו יצמח ובנה את היכל ה'" (פרד"מ פמ"ח). ובבבב"ד ס"פ קרח מביא הכתוב (ירמ" כג, ה): והקימותי לדוד צמח צדיק גו' (וראה פי' הרד"ל לפד"א שם). וראה ד"ה לך באוה"ת (עדרת, א). תרכ"ז. תר"ל.

19) פסוק טו"ב.

הכרעת מעלתו של ר"א בן ערך לגבי מעלתו של ר"א בן הורקנוס.

ועד"ז מובן בימינו אלו – שלאחרי שכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו גילה ופירסם את דרך עבודתו של כ"ק אדמו"ר מהר"ש, "לכתחילה אריבער", הרי זו הוראה לכל בני הדור [ובפרט – המקושרים אליו, ועל ידו – עם רבותינו נשיאינו שבכל הדורות, הבעש"ט, המגיד, אדמו"ר הזקן, אדמו"ר האמצעי, אדמו"ר הצ"צ, אדמו"ר מהר"ש – בעל ההוראה ד"לכתחילה אריבער", ובנו, ממלא מקומו, כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע] – שעבודתם צריכה להיות באופן ד"לכתחילה אריבער".

ויש להאריך בכל הנ"ל, אבל, הלואי יקיימו מה שנתבאר בענין זה עד עתה... (משיחת ש"פ קדושים, ב' דר"ח אייר ה'תשמ"ו - בלתי מוגה)

מהיכן תבוא השמחה?

הרבי הרי אמר שהולכים לקראת משיח, וכשהולכים למשיח צריכים לילך בשמחה. כאשר עושה חשבון אליבא דנפשי' ממעמדו ומצבו, אזי מהיכן תבוא השמחה? מצד מצבו הוא הרי... ואפי' התומ"צ שהוא מקיים – לא מורגש מה נפעל עי"ז, כיון שעכשיו הכל זה מתן בסתר – כך הוא הלשון – וכמונח בתיבה סתומה, וא"כ על מה תהי' השמחה?

צריכים אבל לדעת, שכל ההמשכות נפעלות ("טוט זיך אפ") עכשיו בזמן הגלות, ולעתיד לבוא יתגלו העניינים שנמשכו דוקא עכשיו ע"י קיום התומ"צ, אזי, כאשר עושים חשבון, שבאמת יש עכשיו את הכל וסוכ"ס זה יתגלה – זה מביא שמחה.

(תרגום חפשי משיחת ש"פ קדושים ה'תשי"ד - בלתי מוגה)

המלעיגים עצמם יאמרו שהעיקר שמשיח יבוא

. . [ואף שישנם כאלו המחייכים ושואלים – היתכן: מאחר שנמצאים בחושך כפול ומכופל דהגלות, איך יתכן שמש"ח כבר בא, ומחר נמצאים כבר לאחרי ביאת המשיח?! – הנה, "אל יבוש מפני המלעיגים"! ובפרט שהמלעיגים עצמם יאמרו שהעיקר הוא שמש"ח יבוא, אף שאי"ז מונח בשכלם].

ויה"ר שכל עניינים אלו לא ישארו בדיבור בעלמא, אלא יהיו במעשה בפועל, ומאחר שהקב"ה הוא "כל יכול", הנה "מי יאמר לו מה תעשה ומה תפעל", ויכול לפעול את כל העניינים הנ"ל כפשוטם, ובשמחה וטוב לבב.

(משיחת א' דר"ח אייר ה'תשמ"א - בלתי מוגה)

מדור "זמן הגאולה" מוקדש לעילוי נשמת האשה מרת רוזה בת ר' יצחק מאיר ע"ה מיינדיצ'יק נלב"ע ביום ו', ערב שבת קודש פ' ויגש – אחר הצות היום – ה'תשס"ב
יה"ר שקינים העוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והיא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממ"ש

המדור מוקדש לעילוי נשמת ר' יוסף ארי' לב בן משה באר ע"ה
ולעילוי נשמת אשתו מרת חשא בת נטע אורי ע"ה זיסק
יה"ר שתיתכף ומיד ממש יקיים העוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה
ולזכות כל משפחת זיסק שיחיו – לברכות עד בלי די

נשיא דורנו פקד על כאו"א "לא תעמוד על דם רעך"!

הנחה: "ועד הנהרות התמימים". תרגום ועריכה: מערכת "יהי המלך"*

נשיא דורנו הטיל על כאו"א את השליחות, ופקד עליו בסגנון ברור: "לא תעמוד על דם רעך"!

דווקא בסגנון זה – סגנון ברור המבטא בבהירות ("קלארעהייט") שלא מדובר בבקשה בענין פרטי ומהיכתי תיתי וכו', אלא – "לא תעמוד על דם רעך":

עליכם לדעת שישנם יהודים העומדים בדרגת "עצמות היבשות"², וזו פשוט סכנת פקוח נפשות של "דם רעך"^{2*} – הוא עומד לאבד את "הדם הוא הנפש"³, את התורה ומצוות ש"הם חיינו ואורך ימינו"⁴, ולאבד את שייכותו וחיותו מזה.

מודיע לו נשיא דורנו: "לא תעמוד על דם רעך", וכפירוש רש"י⁵: "לראות במיתתו ואתה יכול להצילו", כלומר, נשיא דורנו הודיע ש"אתה יכול להצילו" – במילא אתה צריך להצילו! הנך רואה יהודי שהוא "טובע בנהר" [ולהעיר שהלשון בשו"ע אדה"ז⁶ הוא "טובע בים"], טובע ב"מים רבים"⁷ ו"מים הזדונים"⁸ של טרדות הפרנסה (כפי שהוא מפרש בתורה אור⁹ ובהמשך מים רבים¹⁰ מבעל יום ההולדת דב' אייר), "ואתה יכול להצילו" – אתה צריך להצילו!

ומה שהנך טוען, שאם תנסה להצילו זה יכול לגרום לך לעמוד בסכנה – כיון שנוסף ע"כ שהוא "טובע בנהר" אזי "חי' או לסטים באים עליו"¹¹, ובמילא אתה בין-כך לא תוכל להצילו,

זקוק ל"מוצעים", ע"י מלאך הממונה על הפרנסה וכיו"ב, כי אם, באופן ד"לכתחילה אריבער" – "מי הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך", היינו, שמקבל את השכר (שלא ע"י "מוצעים", כי אם) מעצמות ומהות!

והגע עצמך: נער שזה-עתה נעשה בר-מצוה, וצריך להניח תפילין (של רש"י ושל ר"ת) – כשעומד להתפלל להקב"ה, הרי מה שנוגע לו, לכאורה, אינו אלא לבקש על חכמה בינה ודעת בלימוד התורה, על פרנסה בהרחבה להוריו (ובפרט לאחריו שהוצרכו להוציא סכום כסף גדול עבור התפילין שלו), וכיו"ב. ואעפ"כ, לכל לראש – אומר ר"א בן ערך – "דע לפני מי אתה עמל", עליך להתקשר עם עצמות ומהות! ובמילא, גם בקשתך על פרנסה וכיו"ב היא – מעצמות ומהות, "מי הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך" – עצמות ומהות! זוהי אפוא ההוראה שלמדים מהפרק דשבת זו – שבימינו אלו יש להתנהג בדרך העבודה של ר"א בן ערך, "לכתחילה אריבער".

ובפרט – לאחר דברי אבא שאול בשמו של ריב"ז שמעלתו של ר"א בן ערך מכריעה את כל שאר המעלות, כולל מעלתו של רבי אליעזר בן הורקנוס, "בור סוד שאינו מאבד טיפה", עליו אמר ריב"ז "עם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים ואליעזר בן הורקנוס בכף שני", מכריע את כולם" – מ"מ, ישנה מעלה גדולה יותר, "כמעין המתגבר", שלכן, "אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים, ואליעזר בן הורקנוס אף עמהם, ואלעזר בן ערך בכף שני", מכריע את כולם".

ויש לומר שהוראה זו (שבימינו יש להתנהג באופן ההנהגה דר"א בן ערך) מודגשת בסדר דברי המשנה – שהכרעת מעלתו של ר"א בן ערך באה לאחרי הכרעת מעלתו של ר"א בן הורקנוס. ובהקדים:

מבאר במפרשי המשנה⁹ ש"אבא שאול לא נחלק על ת"ק, ושני הדברים אמרם ריב"ז ושניהם אמת, דלענין הבקיות והזכרון ה' רבי אליעזר מכריע, ולענין החרפות והפלפול ה' ר"א בן ערך מכריע", "ומ"מ, כיון שדברי אבא שאול באו על דברי ת"ק, הוצרך להזכיר כי אף אליעזר בן הורקנוס, שאתה שבחת אותו, אפילו הוא בכלל וכו', אבל הת"ק שדבריו באו ראשונה, לא הוצרך לפרש, שכשאמר וכל חכמי ישראל, ממילא אף אלעזר בן ערך עמהם בכלל".

אמנם, מכיון שכל פרט ופרט שבתורה הוא בתכלית הדיוק, מובן, שיש ללמוד הוראה גם מסדר הדברים – שתחילה נזכרה מעלתו של ר"א בן הורקנוס, ולאחרי כן מעלתו של ר"א בן ערך.

והענין בזה – שסדר העבודה הרגיל, בכל הדורות, הוא (בעיקר) – בסדר והדרגה, "תמידים כסדרם", שזוהי מעלתו של ר"א בן הורקנוס, "בור סוד שאינו מאבד טיפה"; אמנם, לאחריו כן, בא אבא שאול, ומכריז בשמו של ריב"ז – נשיא הדור – שעכשיו צריכה להיות העבודה באופן ד"מעין המתגבר", עבודה שלא ע"פ סדר והדרגה, "מוספים כהלכתם" –

* לכללות שיחה זו ראה לקו"ש חל"ב ע' 120 ואילך.
 1) פרשתנו יט, טז.
 2) יחזקאל לז, א ואילך. וראה שיחת ש"פ אחרי ש.ז.
 3) ס"ו ואילך (סה"ש תשמ"ו ח"ג ע' 316 ואילך).
 4) כן נקט להלכה בשו"ת מהרשד"ם חיו"ד סר"ד (הובא בכנסת הגדולה לטור חו"מ ר"ס תכו) – לענין הצלת נפשו מיני שחת שלא ישתמד או שאם נשתמד להושיבו לדת משה. ובשל"ה חלק תושב"כ פרשתנו (שמה, ב) כ"ש בהצלת הנפש שאם יראנו עושה עבירה שמאבד עולמו יצילהו" (וראה גם מנ"ח מצוה רלט.
 וראה שקו"ט בביאור הרי"ף פערלא לשהמ"צ לרס"ג ח"א עשה כח (קעב, א ואילך)). [הערה 35 מלקו"ש שם].
 3) ראה יב, כג.
 4) נוסח תפלת ערבית.
 5) פרשתנו שם עה"פ.
 6) חו"מ הל' נזקי גוף ונפש ודיניהם ס"ז.
 7) שה"ש ח, ז.
 8) תהלים קכד, ה.
 9) ר"פ נח.
 10) תרל"ו – בתחלתו. פע"ה.
 11) כמבואר בארוכה לפנ"ז בהשיחה (לקו"ש שם),

(9) פי' הרע"ב ותויו"ט (בשם המד"ש).

“כמעין המתגבר” – “לכתחילה אריבער”

בשבת זו לומדים פרק שני דאבות, וכאמור, יש להתעכב על משנה שבה מודגשת ההוראה ל“לכתחילה אריבער”:

בפרק שני דאבות¹ נתבארה מעלתו של רבי אלעזר בן ערך – א' מחמשת תלמידיו של רבן יוחנן בן זכאי (חמשה סוגים כלליים של תלמידים, הכוללים את כל שאר ריבוי התלמידים)² – **“כמעין המתגבר”**, ועד כדי כך, ש"אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים... ואלעזר בן ערך בכף שני, מכריע את כולם”.

ובכן, התכונה והמעלה ד"מעין המתגבר" היא באופן ל“לכתחילה אריבער” – כ':

המעלה ד"מעין המתגבר" היא – שלמרות היותו טיפין טיפין בלבד, מ"מ, הולך ומתגבר כו'. ודוגמתו בלימוד התורה – שמיד בהתחלת לימודו, כשלומד ענין אחד, אפילו טיפה אחת בלבד, אינו ממתין עד שיוסיף ללמוד עוד ענין ועוד ענין (מדרגא לדרגא, שלב אחר שלב), אלא **תיכף ומיד** מוסיף פלפול וסברות מדעתו³, באופן ד"חריף ומקשה", עוקר הרים⁴ – “כמעין המתגבר”.

ונמצא, שתכונה זו היא באופן ד"לכתחילה אריבער" – שמיד בהתחלת הלימוד (“לכתחילה”) הולך ומתגבר (“אריבער”).

ויש להוסיף, שענין זה מודגש גם בתוכן **מאמרו** של רבי אלעזר בן ערך⁵ – “רבי אלעזר אומר... דע לפני מי אתה עמל, ומי הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך”:

שיטתו של רבי אלעזר בן ערך – “כמעין המתגבר”, “לכתחילה אריבער” – היא, שמיד **בהתחלת** העבודה צריך יהודי לדעת “לפני מי אתה עמל” – **עצמות ומהות...**

ובהדגשה **“דע לפני מי אתה עמל”** – באופן של ידיעה דוקא (כולל – “דעת” מלשון התקשרות והתחברות)⁶, היינו, לא רק ידיעה כללית אודות “אמיתת המצאו”, אלא גם ידיעה והתבוננות בפרטי הדברים – “כל הנמצאים משמים וארץ ומה שביניהם לא נמצאו אלא מאמיתת המצאו”⁷, ובמילא, “כל הנמצאים צריכין לו”⁸, היינו, שתמיד צריך להיות חידוש ההתהוות מעצמות ומהות כו'.

כלומר, מיד בהתחלת העבודה צריך יהודי להתקשר עם **עצמות ומהות** – לא רק לאחרי שלומד אודות פרטי הדרגות דסדר השתלשלות כו', כי אם, באופן ד“לכתחילה אריבער” – **“ער מיט עצמות” (= הוא עם עצמות)...**

ועד”ז בנוגע לענין ה”שכר” (כדי שיהודי יוכל לעבוד את עבודתו מתוך מנוחה כו' – אינו

ע”כ אומרים לך ש”אני ה”¹: הקב”ה בעה”ב על החי, הלסטים והנהר, ובעה”ב על כל העולם כולו, וכאשר הוא אמר ש”אתה יכול להצילו”, הרי בודאי שאתה יכול להצילו וזה לא יזיק לך!

ועד”ז, כיון שנשיא דורנו – “לב כל קהל ישראל”¹² – אמר ש”אתה יכול להצילו”, הרי זה דבר ברור שאתה יכול להצילו וזה לא יזיק לך!

והראי' לזה¹³, היא מכך ש**אתה** רואה אותו “טובע בנהר” (“**לראות** במיתתו”): אילו לא יכולת להצילו לא היו מראים לך זאת, משום שלא תצמח מכך שום תועלת (שהרי לא מצערים יהודי סתם ומודיעים לו על יהודי שטובע, ר”ל, כשאין ביכולתו להצילו) – וכיון ש**אתה** רואה זאת, הרי זו ראי' ש”אתה יכול להצילו”!

אך היות שסוף-כל-סוף יש להסתדר גם עם היצר-הרע (“קלוגניקער”), הטוען שביכולתו לעסוק בענינים אחרים טובים יותר, ענינים רגועים, זקן ואינו לפי כבודו וכיו”ב; וגם כשאומרים לו שהטילו עליו שליחות מהקב”ה ע”י נשיא דורנו להציל יהודים שעומדים בסכנה, ובל’ הכתוב: “לא תעמוד על דם רעך”, “אתה יכול להצילו” – זה לא מספיק עבורו, לכן אומר הקב”ה [בהמשך הכתוב]: “אני ה”¹⁴, ומפרש רש”י: “נאמן לשלם שכר ונאמן להפרע”:

בכדי להסיר גם את מניעת היצר ולהראות לו שגם בשבילו כדאי הענין – מודיע לו הקב”ה “אני ה” – “נאמן לשלם שכר”, ובלשון המשנה בפרקי אבות דשבת זו¹⁴: “זדע לפני מי אתה עמל ומי הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך” – שכר בעולם הבא, ואם זה “מעט” מדי עבורו – יש גם שכר בעולם הזה, וכל הדרגות בשכר (כפי שהרמב”ם מונה¹⁵).

אך לפעמים ישנו יצר כזה מחוצף שבשבילו זקוקים גם ל”מקל”, ולכן אומרים גם לו “אני ה” – “נאמן להפרע”, לא על אף יהודי חו”!

וזוהי ההוראה מיוחדת שישנה מהזמן הנוכחי כשקוראים **וחיים** (כתורת אדה”ז¹⁶) עם פ' קדושים, “קדושים תהיו כי קדוש אני”¹⁷, אשר אחד מהציוויים בה הוא “לא תעמוד על דם רעך” – ההכרח והחייב על כאו”א לעסוק בהפצת היהדות והפצת המעיינות חוצה, בכדי להציל יהודים שנמצאים במצב של פקוח נפש ברוחניות, כנ”ל.

(משיחת ש”פ קדושים, ב' דר”ז אייר ה'תשמ"ו – בלתי מוגה)

הביאור בפרש”י, שמדובר באותו מקרה של אדם הטובע בנהר כאשר על שפת הנהר ח”י או לסטים באים עליו.
 (12) ע”פ ל’ הרמב”ם הל’ מלכים פ”ג ה”ו.
 (13) ראה גם לקו”ש שם ע’ 6-125.
 (14) פ”ב מי”ד.
 (15) הל’ תשובה פ”י ה”ב. פיה”מ לסנהדרין הקדמה לפ’ חלק ד”ה וכת המישית.
 (16) “היום יום” ב’ חשון. שה”ש תש”ב ע’ 29 ואילך.
 ועוד.
 (17) יט, ב.

(1) משנה ט.
 (2) ראה “ביאורים לפרקי אבות” (קה”ת, תשד”מ) ס”ע 77 ואילך. וש”נ.
 (3) פ”י הרע”ב.
 (4) ברכות והוריות בסופן.
 (5) משנה יד.
 (6) תניא ספ”ג.
 (7) רמב”ם ריש הל’ יסוה”ת.
 (8) שם ה”ג. וראה בה”פירוש” שם.